

Zitting 1980–1981

16 481

Herziening van de Wet op de kansspelen (speelautomaten)

Nr. 5

VOORLOPIG VERSLAG

Vastgesteld 14 mei 1981

De bijzondere commissie¹ ingesteld voor het onderzoek van dit wetsontwerp, brengt als volgt verslag uit omtrent haar voorlopige bevindingen.

Door middel van een bericht in de Staatscourant heeft de commissie opgeroepen haar commentaren te zenden op het wetsontwerp. Vervolgens is op 19 maart een openbare hoorzitting gehouden, waar gehoord zijn:

Vereniging van Nederlandse Gemeenten te 's-Gravenhage
Vereniging Automatenhandel Nederland te Berlicum
Bedrijfschap Horeca te 's-Gravenhage
Horeca Nederland te Nieuwegein
IJsfrica-Nederland te 's-Gravenhage
De Nederlandse Kermisbond te Alkmaar
Bond van Kermisbedrijfhouders te Apeldoorn
Nederlandse Sigarenwinkeliers Organisatie te 's-Gravenhage.

Voorts zijn commentaren ontvangen van:

De heer P. Wapstra te Purmerend. Ingekomen 12 januari 1981
Nederlandse Sigarenwinkeliers Organisatie te 's-Gravenhage. Ingekomen 26 januari 1981
Bond van Kermisbedrijfhouders te Apeldoorn. Ingekomen 28 januari 1981
De Nederlandse Kermisbond te Alkmaar. Ingekomen 20 januari 1981 en 25 februari 1981
Vereniging Automatenhandel Nederland te Berlicum. Ingekomen 30 januari 1981
De Burgemeester van Zaanstad. Ingekomen 19 februari 1981
Bedrijfschap Horeca te 's-Gravenhage. Ingekomen 26 februari 1981
IJsfrica Nederland te 's-Gravenhage. Ingekomen 26 februari 1981
Vereniging van Nederlandse Gemeenten te 's-Gravenhage. Ingekomen 27 februari 1981
Horeca Nederland te Nieuwegein. Ingekomen 27 februari 1981.

Alle ingezonden brieven over het wetsontwerp zijn ter inzage gedeponeerd op het commissiesecretariaat.

Inleidende opmerkingen

De leden van de fractie van de Partij van de Arbeid gaven uiting aan hun voldoening, dat het wetsontwerp ter regeling van de speelautomaten einde-

¹ Samenstelling: Abma (SGP), Portheine (VVD), Haas-Berger (PvdA), Stoffelen (PvdA), H. A. de Boer (CDA), voorzitter, Salomons (PvdA), Van der Hek (PvdA), Engwirda (D'66), Van Muiden (CDA), Faber (CDA), Woltgens (PvdA), Nijpels (VVD), Korte-van Hemel (CDA), Tripels (VVD).

lijk is gereedgekomen. Zij onderkenden, dat de discrepantie tussen de bestaande wetgeving en de huidige gegroeide praktijk betreffende de speelautomaten wel erg groot is geworden. Op vele plaatsen staan speelautomaten opgesteld, waar prijzen worden uitgekeerd. Volgens de memorie van toelichting is deze situatie in de hand gewerkt door een wettelijke regeling waaraan de voor een goede uitvoering en controleerbare naleving vereiste helderheid ontbreekt. Dat houdt in dat deze nieuwe regeling wel gecontroleerd zal moeten worden. Denken de bewindslieden, dat dit in de praktijk ook zal gebeuren, gezien het feit dat de politie toch te weinig tijd schijnt te hebben om de kleine criminaliteit aan te pakken? Het regelmatig controleren van lokaliteiten waar speelautomaten staan opgesteld, zal vrij arbeidsintensief zijn.

Het stemde de leden van de C.D.A.-fractie tot voldoening, dat het wetsontwerp een oplossing tracht te vinden voor de al lang bestaande problematiek rond de speelautomaten.

De leden van de C.D.A.-fractie hechtten eraan erop te wijzen, dat uit hun in dit verslag opgenomen vragen niet afgeleid mag worden dat zij op voorhand geporteerd zouden zijn voor een ruimer beleid dan in het wetsontwerp wordt vooropgesteld. Integendeel, in hun onderstaande opmerkingen hebben zij er geen misverstand over laten bestaan hoe zij staan tegenover het gokken en het kansspel. Zij hadden er echter oog voor (om een wat kromme beeldspraak te gebruiken), dat de wetgever in zulke gevallen niet veel verder kan springen dan de polsstok van de «volksconsciëntie» lang is. Het is terecht dat het wetsontwerp poogt het gokken uit de illegale sfeer te halen, terwijl tegelijkertijd aan het legale kansspel zo goed mogelijk paal en perk gesteld wordt. Zij waren derhalve bereid het wetsontwerp in beginsel positief tegemoet te treden.

De leden van de V.V.D.-fractie hadden met gemengde gevoelens van het onderhavige wetsontwerp kennis genomen. Teleurgesteld waren deze leden over het zeer lange uitblijven van de nu voorliggende voorstellen. Terwijl de Kamer in 1973 de motie-Du Chatinier (11 549, nr. 42) aannam, is de Regering er pas in 1980 in geslaagd, zeven jaar later, ter zake een wetsontwerp te presenteren.

Dat de afgelopen jaren binnen de speelautomatenbranche toch in zekere mate een regularisatie heeft plaatsgevonden, was – in de ogen van deze leden – met name het voortreffelijke werk van de Vereniging Automatenhandel Nederland (VAN). Deze leden gingen er dan ook van uit dat de Regering bereid zou zijn bij de afhandeling van het wetsontwerp in belangrijke mate rekening te houden met de inzichten van de VAN.

De leden van de fractie van D'66 waren met de Regering van mening dat speelautomaten, zoals bedoeld in het voorliggende wetsontwerp, niet zonder een zekere controle van overheidswege zouden mogen worden geëxploiteerd. Deze leden konden echter hun medewerking niet aan dit wetsontwerp in de huidige vorm verlenen, gezien een aantal bij hen levende bezwaren, waarvan de belangrijkste zijn vermeld bij de betrokken artikelen.

Uitgangspunten

Het automatenspel mag niet tot zodanige verliezen leiden dat de zwakkere groepen in onze samenleving worden benadeeld. Dat kan door te werken met een maximum aan inzet en een minimum spelduur vast te stellen. De fractie van de P.v.d.A. zou de invulling daarvan willen weten. Denken de bewindslieden daarbij aan de tijd en het maximum, zoals voorgeschreven in Duitsland? Technisch kunnen de apparaten natuurlijk afgesteld worden; hoe wordt – regelmatig – gecontroleerd of er niet mee geknoeid is? Zal het niet zo zijn, dat toch altijd mensen worden benadeeld als zij gaan spelen? Kan bij benadering worden aangegeven hoeveel men nu kwijt kan zijn bij een uur spelen, of onttrekt zich dat geheel aan iedere waarneming?

Een redelijke exploitatie van de speelautomaten moet mogelijk worden gemaakt om vlucht in de illegaliteit te voorkomen, volgens de memorie van toelichting. De gehele regeling probeert – terecht – te voorkomen dat men weer illegaal automaten gaat exploiteren. Is dit uitgangspunt echter wel te combineren met het vorige? Kan er nog een redelijke opbrengst uit dit exploiteren gehaald worden? Zal deze opbrengst in ieder geval, als men het spel bindt aan een maximuminzet en minimum speelduur, in geen enkele verhouding staan tot de huidige omzet? Zal dat er niet toe leiden dat de exploitant probeert veel meer speelautomaten dan nu te plaatsen? Kan geschat worden hoe hoog de opbrengst nu is?

Hoe is de verdeling van de opbrengst tussen de exploitant en het horecabedrijf in de meeste gevallen?

Bij de totstandkoming van de Wet op de kansspelen is naar de mening van de leden van de C.D.A.-fractie indertijd sterk de nadruk gelegd op de noodzaak de menselijke goklust en speelzucht te kanaliseren.

In het voorliggende wetsvoorstel wordt beoogd het aantal wettelijke mogelijkheden voor het gebruik van speelautomaten uit te breiden. Daarbij spelen doelmatigheidsoverwegingen een grote rol. Dat neemt niet weg, dat er op deze manier een verschuiving plaatsvindt binnen de kanalisatiegedachte; een verschuiving, die kennelijk aansluit bij de zich wijzigende opvattingen in de Nederlandse samenleving ten aanzien van het gokken.

De C.D.A.-fractieleden betreurden deze ontwikkeling; de gokzucht beschouwen zij vanuit hun stellingname als een betreurenswaardig verschijnsel. Zij realiseerden zich echter ook dat de mogelijkheden beperkt zijn om waarden door middel van wetgeving in stand te houden als die waarden door een toenemend aantal burgers niet (meer) beleefd worden. De huidige situatie rond de speelautomaten is daarvan een voorbeeld. Het gevaar van regulering en kanalisering van het gebruik van speelautomaten is overigens wel, dat het «kanaal» steeds breder wordt. Leidt de voorgestelde regeling niet tot een gewenning aan de speelzucht? En ontstaat er na verloop van tijd niet een behoefte aan steeds sterkere gokprikkelers? Kortom, waar is het eind?

De betreffende leden hadden waardering voor het streven de gokzucht aan banden te leggen door een vergunningenstelsel en het stellen van eisen aan de bedoelde apparatuur. In dit verband zouden zij graag willen weten wat de Regering verstaat onder een «sociaal aanvaardbaar verlies».

In het antwoord op het advies van de Raad van State wordt een bedrag van ongeveer 30 gulden per uur genoemd. Is niet een gevaar van een plafond, dat (potentieel) verslaafden toch zullen proberen uit te wijken naar illegale speelmogelijkheden?

Wat zijn de ervaringen in de Bondsrepubliek?

De leden van de V.V.D.-fractie waren, zoals gesteld, overtuigd van de noodzaak om de huidige wettelijke bepalingen ten aanzien van speelautomaten aan te passen. Er is vrijwel geen horecagelegenheid in Nederland aan te wijzen, zo stelden deze leden, waarin geen geld wordt gegeven bij het behalen van vrije spelen of van een bepaald aantal punten. Daaruit bleek weer eens de betrekkelijkheid van wettelijke regels als de naleving niet of niet voldoende kan worden gecontroleerd of als ze niet berusten op in de maatschappij levende gevoelens.

Dat daardoor in sommige gevallen, zoals de memorie van toelichting het uitdrukt, zwakkere figuren in staat zijn in korte spanne tijds grote hoeveelheden geld te verspelen, was ook deze leden bekend. Maar hier wensten deze leden wel aan toe te voegen, dat geen enkele wet ooit in staat zal zijn om hen, die het spel op een «onverantwoorde» wijze beoefenen, dat te verhinderen.

Iedere overdreven poging van de overheid op dit terrein regels te stellen, leidt onherroepelijk tot een vlucht in de illegaliteit, met alle gevolgen van dien.

Deze leden deelden overigens niet de mening, zoals die in de memorie van toelichting wordt geventileerd, dat met name ook minderjarigen door de speelautomaten worden verleid. De indruk van deze leden was veeleer, dat de groep die aan speelautomaten zeer grote bedragen besteedt, voornamelijk bestaat uit ouderen.

Het belang van vernieuwing van wetgeving zochten deze leden met name ook in de grotere rechtsgelijkheid en rechtszekerheid, die in hun ogen, na aanvaarding van dit wetsontwerp, zal kunnen ontstaan. Het was deze leden al jarenlang een doorn in het oog, dat de mogelijkheid tot exploitatie van speelautomaten in hoge mate afhankelijk was van de opvattingen van de burgemeester op dit terrein.

In dit kader merkten deze leden op, dat zij geen voorstander waren van de door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten geopperde suggestie, het aantal toe te laten speelautomaten per inrichting te laten bepalen per gemeentelijke verordening en niet bij algemene maatregel van bestuur. Juist de in het verleden gesignaleerde willekeur in het beleid van de burgemeester, vormde volgens deze leden, een sterk argument voor regeling bij algemene maatregel van bestuur. Het gevaar bestaat immers, zo gingen deze leden verder, dat door de snelle technische ontwikkelingen er straks automaten op de markt zullen verschijnen ten aanzien waarvan per gemeente verschil van inzicht kan ontstaan over de maatschappelijke aanvaardbaarheid, ondanks het feit dat de automaat door de Minister van Economische Zaken is toegelaten in Nederland.

De wijze waarop in het wetsontwerp gestalte wordt gegeven aan de ook door de hier aan het woord zijnde leden onderschreven noodzaak tot wetswijziging, riep bij deze leden een groot aantal vragen op.

Hoofdpunten (algemeen)

De leden van de C.D.A.-fractie achtten het noodzakelijk, dat er overleg gevoerd wordt met de Kamer, alvorens de Regering gebruik maakt van de delegatiebepalingen, waarin het wetsontwerp voorziet. Overigens waren zij van mening, dat in een aantal gevallen de algemene maatregel van bestuur zal moeten wijken voor de raadsverordening.

Bij de artikelen gingen zij hier nader op in.

De leden van de V.V.D.-fractie gingen ervan uit dat de Regering bereid was met de betrokken organisaties overleg te plegen over de uitwerking van de wet in algemene maatregelen van bestuur. Deze leden vernamen gaarne op welke wijze de Regering denkt dat overleg te structureren. Tevens drongen ook deze leden erop aan van de algemene maatregelen van bestuur vooraf kennis te geven aan de Kamer, zodat die eventueel haar oordeel kenbaar kan maken.

Nadere bespreking van enkele hoofdpunten

Omvang van de werking van de wet

Amusements- of recreatie-apparatuur valt niet onder de definitie van de wet. Er is momenteel, aldus de leden van de P.v.d.A.-fractie, veel elektronische apparatuur in de handel (televisiespelletjes), die ook nu al in veel horecabedrijven staat opgesteld. Bestaat het gevaar niet dat met name in die horecabedrijven die financieel zwak komen te staan door een verminderde opbrengst uit de speelautomaten, deze amusementsapparatuur zal worden gebruikt als kansspel, met een betaling uit de kas? Of valt deze apparatuur ook onder de definitie van artikel 30? Zo ja, is dat dan niet bezwaarlijk voor allen die met deze spelletjes iets te maken hebben, fabrikanten, verkopers, horecabedrijven, die deze dingen hebben voor recreatie van de klanten die tegen elkaar spelen?

Toelating tot de markt

Het wetsontwerp onderscheidt de behendigheids- en de kansautomaten. Op de behendigheidsautomaat mag geen kredietmeter of uitbetaalmechanisme aanwezig zijn. Er mag slechts sprake zijn van hooguit één gratis spel. De leden van de P.v.d.A.-fractie vroegen hoe men dat kan beoordelen als er geen punten op staan. Of mag een puntentelling wel de score aangeven van het behaalde resultaat? Vallen de huidige flipperkasten, waarop de punten worden aangegeven, bij voorbeeld onder de behendigheids spelen? Hoe controleert men dat geen bedrag uit de kassa wordt uitbetaald, zoals nu al het geval is?

De C.D.A.-leden was ook opgevallen dat behendigheidsautomaten volgens de memorie van toelichting als hoogste beloning het recht hebben om éénmaal gratis verder te spelen. Betekent dit, dat de thans gangbare flipperautomaat gewijzigd moet worden? Zo ja, wat is daarvan de reden?

De de bewindslieden voor ogen staande limitering van het aantal bij behendigheidsautomaten te geven vrije spelen tot maximaal één, ging volgens de leden van de V.V.D.-fractie voorbij aan de wijze waarop deze automaten in de praktijk worden gebruikt.

De aard van de behendigheidsautomaat bracht, zo stelden deze leden, met zich mee, dat het de spelers niet gaat om een uitkering, maar om het vrije spel. De gemiddelde speelduur bij behendigheidsautomaten is aanzienlijk langer dan die bij kansspelautomaten. Bij behendigheidsautomaten gaat het om het amusement, terwijl bij kansspelautomaten het gokement vooropstaat. Een rigoureuze limitering van het aantal te behalen vrije spelen dient volgens deze leden dan ook geen enkel redelijk doel. Bovendien zou een dergelijke beperking, naast de andere in het wetsontwerp vervatte bepalingen, grote financiële consequenties met zich meebrengen.

De hier aan het woord zijnde leden gaven de Regering dan ook sterk in overweging het wetsontwerp ter zake te wijzigen.

De exploitatievergunning

De exploitatie van speelautomaten wordt aan een vergunning gebonden. In het wetsontwerp zijn neergelegd de redenen, waarom een vergunning moet worden ingetrokken of geweigerd. De leden van de P.v.d.A.-fractie vroegen of dit betekent, dat iedereen die een vergunning aanvraagt, die ook moet krijgen (tenzij eerder een vergunning was ingetrokken) Wat zijn de voorschriften, die aan een vergunning kunnen worden verbonden? Denken de bewindslieden aan voorschriften die voor elke vergunning gelden of kunnen die verschillen, afhankelijk van degene die de vergunning aanvraagt? Geeft dit wel een behoorlijke rechtszekerheid?

De leden van de V.V.D.-fractie konden instemmen met de voorstellen ten aanzien van de in de toekomst vereiste exploitatievergunning. Wel wensten deze leden te vernemen of de Regering het niet wenselijk acht ten aanzien van de gegevens die verstrekt moeten worden bij de aanvraag van een vergunning, ook andere gegevens te betrekken dan de in paragraaf 5.3 van de memorie van toelichting genoemde. Deze leden dachten hierbij bij voorbeeld aan eisen ten aanzien van kredietwaardigheid, ten aanzien van goed gedrag, enzovoorts.

Het aanleggen van een aantal criteria ten aanzien van het verkrijgen van een exploitatievergunning zou volgens de hier aan het woord zijnde leden mede tegemoet kunnen komen aan een van de doelstellingen van het wetsontwerp, namelijk het tegengaan van beunhazerij.

Deze leden vermochten niet in te zien waarom in casino's kansspelautomaten van een «zwaarder kaliber» wel en in andere horeca-gelegenheden niet geplaatst zouden mogen worden. Volgens deze leden zou de voorgestelde bepaling een onaanvaardbare vorm van rechtsongelijkheid met zich

meebrengen. Tevens vroegen deze leden zich af of het niet wenselijk zou zijn ook voor besloten inrichtingen de eis van een aanwezigheidsvergunning te stellen. Het grootste gedeelte van de problemen die zich voordoen bij speelautomaten, spelen zich juist bij die besloten inrichtingen af. Bovendien zou door een dergelijke maatregel de rechtsgelijkheid binnen de horecawereld op aanzienlijke wijze worden bevorderd.

De vergunning van de burgemeester

Ernstig bezwaar maakten de leden van de V.V.D.-fractie tegen het voorstel om kansspelautomaten niet langer toe te laten in de droge horeca en de sigarenzaken. In de memorie van toelichting worden voor zo'n beperking niet alleen geen argumenten aangevoerd, maar wordt ook op geen enkele manier onderkend dat zo de speelautomatenbranche een gevoelige klap wordt toegebracht. Voor de economische gevolgen van een dergelijke maatregel verwezen deze leden naar de door de VAN geproduceerde cijfers, waaruit onder andere blijkt dat de landelijke omzet met zo'n 25% omlaag gebracht zou worden en dat dit in de randstad zelfs zo'n 40% zou zijn.

Bovendien, zo gingen deze leden verder, onderkent de Regering niet of nauwelijks de effecten van deze maatregel, die erop zullen neerkomen dat er een groot aantal aanvragen om een drankvergunning op het gemeentelijk bordje zullen worden gedeponneerd. En daarmee wordt de uitsluiting van de droge horeca weer met dezelfde snelheid waarmee zij is ingevoerd, opgeheven.

Ook de uitsluiting van de sigarenbranche ten aanzien van kansspelautomaten, kon bij deze leden niet op instemming rekenen. Exploitatie van automaten in deze sector vindt op dit moment hoofdzakelijk plaats in Amsterdam en deze leden hadden niet kunnen constateren dat dit op de een of andere manier tot onaanvaardbare excessen had geleid.

Bezwaar hadden deze leden ook tegen de gedachte die in de memorie van toelichting wordt geopperd ten aanzien van een verbod tot exploitatie van kansspelautomaten op kermissen. De Regering miskent hiermee niet alleen het specifieke karakter van de speelautomaat op de kermis, zij gaat er ook aan voorbij dat op kermissen nooit in geld wordt uitbetaald, maar altijd in bonnen of in goederen.

Deze leden vonden dat op de kermissen de kansspelautomaten zouden moeten worden toegelaten en dat daarnaast in te treffen algemene maatregelen van bestuur uitkeringen in goederen op de kermis mogelijk gemaakt moeten worden. Nader overleg met de Bond van Kermisbedrijfhouders (Bovak) en de Nederlandse Kermisbond (NKB) kwam deze leden als gewenst voor.

Wanneer een van de redenen voor de beperkte toelating van kansspelautomaten is, de bescherming van jongeren onder de zestien jaar, dan brachten, volgens deze leden, de voorgestelde bepalingen dat doel niet dichterbij. Jongeren onder de zestien jaar hebben immers ook nu toegang tot horecagelegenheden waar sterke drank wordt geschonken. Het is de exploitant alleen verboden aan die jongeren alcoholhoudende drank te verstrekken. Die jongeren zullen dus straks ook de horecagelegenheden die een of meerdere kansspelautomaten bezitten kunnen blijven bezoeken en op die automaten kunnen spelen. Een en ander zou voorkomen kunnen worden door een bepaling in het wetsontwerp op te nemen, waarin op straffe van intrekking van de vergunning, het verboden is jongeren onder de zestien jaar te laten spelen op kansspelautomaten. Het eventuele bezwaar tegen een dergelijke regeling, namelijk dat zij niet te controleren is, snijdt volgens deze leden geen hout. Op dit moment wordt immers iedere kastelein ook geacht te kunnen beoordelen of zijn klanten wel dan niet de zestienjarige leeftijd hebben bereikt, wanneer zij alcoholhoudende drank bestellen.

De leden van de C.D.A.-fractie zouden ook graag nadere informatie krijgen over de verslavende gevolgen van het gokken.

Het wetsontwerp wil een leeftijdsgrens leggen. Waarop is dat gebaseerd?

Overigens zal er met het oog op de effectiviteit een verbod moeten komen om beneden een bepaalde leeftijd gebruik te maken van een speelautomaat. Zijn er aanwijzingen dat jeugdigen verhoudingsgewijs vaker aan het gokspel verslaafd raken dan ouderen?

In het kader van het reguleringsbeleid stellen de bewindslieden voor de speelautomaten te beperken tot gelegenheid in de «natte» horeca. Is er een afweging gemaakt tussen «droge» en «natte» horeca en, zo ja, waarom is de keus dan op laatstgenoemde categorie gevallen? Wat is de relatie geweest met het door het Ministerie van Volksgezondheid gevoerde ontmoedigingsbeleid? Dreigt er, zo vroegen de betrokken leden zich af, geen run op de «natte» horeca als alleen in deze etablissementen speelautomaten geëxploiteerd mogen worden?

De leden van de P.v.d.A.-fractie brachten het volgende naar voren.

De burgemeester is bevoegd tot het geven van een vergunning voor het aanwezig hebben van speelautomaten in een bedrijf. Deze inrichtingen en gelegenheden zijn in de wet beperkt tot het horecawezen. Momenteel zijn er veel meer bedrijven waar speelautomaten staan opgesteld. Aan deze wordt nu een bron van inkomsten ontnomen, terwijl er toch ook zijn, die deze inkomsten net nodig hebben om het hoofd boven water te houden. Wat denkt de Staatssecretaris van Economische Zaken daaraan te doen?

Dit klemmt te meer als het om bedrijven gaat, bij voorbeeld sigarenhandelaars, die ten gevolge van branchevervaging het economisch toch al zwaar te verduren hebben gehad. Kunnen de bewindslieden ervoor zorgdragen dat de sigarenhandelaars als enigen tabakswaaren kunnen verkopen?

De wetshandhaving

Ter handhaving van de voorgestelde regeling heeft de Regering voor twee beleidslijnen naast elkaar gekozen, het administratief-rechtelijk systeem en het strafrechtelijk terrein. Voor dit laatste is de Wet Economische delicten gekozen. Het economisch strafrecht heeft een sterk regulerende functie. Het tegengaan van concurrentievervalsing en handhaven van de eerlijkheid in de handel ligt ook aan dit wetsontwerp ten grondslag, aldus de leden van de P.v.d.A.-fractie. Dat lukt alleen, als het economisch voordeel door het overtreden van de wet teniet gedaan wordt door de opgelegde straf. Dat houdt wel in, dat de controle op de naleving van de wet goed en regelmatig moet geschieden. De pakkans moet procentueel gezien groot zijn, anders heeft ook deze kans op economische gelijktrekking geen zin. Een strak vergunningensysteem staat naast de strafrechtelijke afdoening. De vergunningen kunnen gegeven worden op een driedelig niveau. In de eerste plaats het vervaardigen of invoeren van speelautomaten. Kunnen de bewindslieden aangeven hoeveel speelautomaten per jaar in Nederland gemaakt worden? Om hoeveel arbeidsplaatsen gaat het? Hoeveel speelautomaten worden er per jaar ingevoerd? In de tweede plaats de vergunning voor de exploitant. Als de vergunning voor de exploitant wordt ingetrokken, welke gevolgen heeft dit voor bij voorbeeld de horecahouder, die een overeenkomst met deze exploitant heeft?

Overige vragen

De leden van de C.D.A.-fractie zouden een overzicht op prijs stellen van de huidige situatie in België. Overweegt de Belgische regering om wederom over te gaan tot legalisering van de speelautomaten? Zo neen, waarom niet?

De leden van de V.V.D.-fractie waren van mening dat, wil het wetsontwerp niet tot een economische slachting leiden, in de automaten- en horecabranche, voor een veel langere overgangperiode moet worden gekozen dan die welke de Regering nu voor ogen staat. De zeer grote vervangingsinvesteringen die de nieuwe wettelijke regeling met zich mee zal brengen, rechtvaardigen

gen volgens deze leden een overgangperiode van ten minste drie jaar. Op deze wijze zou ook het noodzakelijke overleg met het bedrijfsleven over te nemen algemene maatregelen van bestuur voldoende tot zijn recht kunnen komen.

Ten slotte gingen deze leden ervan uit dat ook dit nieuwe wetsontwerp geen verandering zal brengen in de fiscale behandeling van de speelautomaten, in die zin dat omzetbelasting verschuldigd zal zijn over dat gedeelte van de inworp dat resteert nadat de gedane uitkeringen ervan afgetrokken zijn. Is hun veronderstelling juist?

Artikelen

Artikel I. Algemeen

In de diverse nieuw voorgestelde artikelen ontbreken duidelijke termijnen waarbinnen de Minister c.q. de burgemeester op aanvragen voor de diverse vergunningen moet beschikken.

De leden van de V.V.D.-fractie achtten vanuit het oogpunt van de rechtszekerheid het stellen van termijnen wenselijk. Verder vroegen deze leden zich af of het juist was bij weigering van een vergunning, de aanvrager toch kosten te laten betalen.

Artikelen 30a en 30b

De C.D.A.-leden vroegen zich af welke gevolgen deze artikelen kunnen hebben voor op kermissen geplaatste automaten. Zij wensen opheldering over het beleid, dat de bewindslieden in dezen voor ogen staat.

Voorts was het voor de betrokken leden raadselachtig, waarom besloten clubs en verenigingen buiten de werkingssfeer van het wetsontwerp vallen. Vandaar, dat zij ervoor pleitten artikel 30b zodanig uit te breiden, dat het ook betrekking heeft op niet voor publiek toegankelijke inrichtingen, waar een vergunning ingevolge artikel 3, lid 1 onder a, van de Drank- en Horecawet is vereist.

Op grond van de bepaling in artikel 30b kan naar de mening van de leden van de D'66-fractie niet worden opgetreden tegen de aanwezigheid van speelautomaten in inrichtingen die niet voor het publiek toegankelijk zijn. Gezien het toenemende aantal van deze inrichtingen verwonderden de leden van de fractie van D'66 zich erover, dat voor dergelijke besloten clubs en inrichtingen geen vergunningen noodzakelijk zouden zijn. Kan de Regering dit nader motiveren?

Artikel 30c

In dit artikel wordt een limitatieve opsomming gegeven van inrichtingen en gelegenheden, waar met een vergunning van de burgemeester speelautomaten mogen worden opgesteld. De leden van de D'66-fractie waren van mening, dat de gestelde eisen tot gevolg zullen hebben dat alcoholvrije bedrijven een drankvergunning aanvragen om zodoende kansspelautomaten te mogen exploiteren. Tevens zullen er meer mensen gaan naar de horecabedrijven waar wel alcoholhoudende drank verstrekt mag worden. Beide verschijnselen leken deze leden ongewenst. Daarom zouden zij de Regering willen verzoeken op dit punt wijziging in het wetsontwerp aan te brengen.

Hetzelfde gold naar de mening van de D'66-fractieleden voor kermissen e.d., gezien hun tijdelijke karakter en folklorische aard.

Ook voor sigarenwinkeliers zouden deze leden de mogelijkheid willen geven om kansspelautomaten te exploiteren. Het is toch nogal merkwaardig dat de overheid wel deze verkooppunten accepteert, c.q. gebruikt voor andere kansspelen, maar niet voor de exploitatie van speelautomaten.

De leden van de C.D.A.-fractie wilden graag weten waarom de eis van inschrijfplichtigheid (lid 1 sub b) wordt gesteld.

Bedoelde leden waren er voorshands niet van overtuigd, dat de in het 2e lid beoogde beperking bij algemene maatregel van bestuur moet worden vastgesteld. Zeker uit het oogpunt van decentralisatie en lokale autonomie hadden zij een uitgesproken voorkeur voor een regeling bij raadsverordening.

Artikel 30e

Graag wilden de leden van de C.D.A.-fractie meer duidelijkheid over de vraag of de burgemeester de bevoegdheid heeft het totaal van de in zijn gemeente toe te laten speelautomaten te beperken (vergelijk paragraaf 5.4. van de memorie van toelichting). Zij achtten het gewenst, dat zo'n beperking mogelijk is, maar voegden eraan toe, dat een dergelijke bevoegdheid niet toegewezen dient te worden aan de burgemeester, maar bij raadsverordening geregeld behoort te worden. Indien uitgegaan wordt van het behoefte-element moet duidelijk zijn wat de criteria zijn en welke beroepsmogelijkheid er is.

En hoe staat het met het overdragen van vergunningen, zo vroegen de leden van de C.D.A.-fractie.

Artikel 30f, lid 1 onder b

Het hier gestelde zou volgens de leden van de V.V.D.-fractie de indruk kunnen wekken dat er ook intrekking van de aanwezigheidsvergunning zou kunnen plaatsvinden indien andere dan die in de Drank- en Horecawet genoemde vergunningen niet meer van kracht zijn. Verduidelijking achtten deze leden daarom gewenst.

De C.D.A.-leden vroegen of hier wordt bedoeld op een vergunning in het kader van de Drank- en Horecawet.

Artikel 30k

De leden van de C.D.A.-fractie wilden graag het oordeel van de bewindslieden horen over de suggestie van de VAN, om aan de weigeringsgronden toe te voegen de eisen van het niet-veroordeeld zijn wegens vermogensdelicten en het geven van een waarborg.

Artikel 30t

Biedt dit artikel, zo vroegen de leden van de V.V.D.-fractie, voldoende mogelijkheden om op te treden tegen beunhazen in de automatenbranche? Zou het niet beter zijn ook het aanwezig hebben van niet toegelaten modellen strafbaar te stellen, zoals door de VAN is gesuggererd?

Artikel 30v

De leden van de V.V.D.-fractie vernamen graag van de Regering een nadere motivering waarom ten aanzien van de weigering van een aanwezigheidsvergunning, beroep is opengesteld bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven. Is het niet juist voor dit onderdeel van het vergunningenbeleid een Arob-beroep mogelijk te maken, zoals dat ook op andere onderdelen in de horecawetgeving is geregeld?

Artikelen 30w en 30x

In de praktijk is het veelal de plaatselijke politie die belast is met het toezicht op de naleving van de huidige bepalingen van de Wet op de kansspelen. Het kwam de leden van de V.V.D.-fractie daarom als gewenst voor de

politie-ambtenaar als zodanig te vermelden bij de ambtenaren die belast zijn met het toezicht op de naleving van de nieuwe wettelijke bepalingen. Deze leden verwezen hierbij naar het door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten uitgebrachte commentaar.

Artikel 30w

De C.D.A.-leden misten bij de toezichthoudende ambtenaren de politie-ambtenaren.

Artikel 32

De leden van de C.D.A.-fractie vroegen welke de beweegredenen zijn om het in lid 1c genoemde delict als enige als een algemeen delict strafbaar te stellen.

Artikel V

Evengenoemde leden vroegen of toegelicht kan worden waarom de overgangstermijn op 1½ jaar wordt gesteld.

De voorzitter van de bijzondere commissie,
H. A. de Boer

De griffier van de bijzondere commissie,
Hubert